

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни
АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво

напрямок підготовки: 6.030508 Фінанси і кредит

освітньо-професійна програма: _____

спеціалізація: _____

вид дисципліни: вибіркова

факультет: Економічний

2018_ / 2019_ навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

Протокол № 8 від 22 червня 2018 року

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гребенюк Н.О. доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Програму схвалено на засіданні кафедри
Фінансів, банківської справи та страхування

Протокол № 14 від 21 червня 2018 року

Завідувач кафедри Фінансів, банківської справи та страхування

(підпис)

Глуценко В.В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

Протокол № 9 від 21 червня 2018 року

Голова методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Аналіз банківської діяльності**” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки _____ бакалавру _____

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

Напряму підготовки _____ 6.030508 „Фінанси і кредит” _____

1. Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни „Аналіз банківської діяльності” є причино-наслідкові зв’язки що виникають між суб’єктами господарювання, державою та населенням під час формування, розміщення та використання фінансових ресурсів банківської системи.

1.1 Мета викладання навчальної дисципліни: формування спеціальних знань, практичних навичок із проведення аналізу окремих банківських операцій та фінансового стану банку, набуття вмінь та навичок з підготовки та використання одержаної інформації для оптимізації структури активів і пасивів з метою одержання прибутку при розумних ризиках та обґрунтування управлінських рішень у банківській справі, передбачених кваліфікаційною характеристикою напряму підготовки «Фінанси і кредит».

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни Основні завдання вивчення дисципліни Вивчення навчальної дисципліни «Аналіз банківської діяльності» визначається вимогами до професійної підготовки фахівців з економіки з напряму підготовки «Фінанси і кредит» і включає всебічне вивчення фінансово-господарської діяльності банку, використання системного підходу до різних видів аналізу та виявлення резервів підвищення ефективності їх роботи

1.3. Кількість кредитів - 3 кредитів

1.4. Загальна кількість годин - 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Аналіз банківської діяльності	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	0 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
54 год.	84 год.
Форма контролю	
залік	залік

1.6. Заплановані результати навчання: Вивчення навчальної дисципліни «Аналіз банківської діяльності» визначається вимогами до професійної підготовки фахівців з економіки з наряду підготовки «Фінанси і кредит» і включає всебічне вивчення фінансово господарської діяльності банку, використання системного підходу до різних видів аналізу та виявлення резервів підвищення ефективності їх роботи. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Знати:

- основні нормативні та законодавчі акти, які регулюють діяльність банківської установи;
- вивчити баланс банку, як основний документ для аналізу банківських операцій;
- як користуватися аналітичними матеріалами для проведення аналізу банківської діяльності;
- основні показники, які використовуються для аналізу банківських активних та пасивних операцій;
- як визначаються реальні коефіцієнти банківських операцій та враховувати рівень інфляції і валютного курсу національної валюти;
- як правильно відносити операції банків до пасивних та активних;
- чітко визначати і відносити доходи банків та видатки до відповідних періодів.

Та вміти:

- виявляти резерви підвищення ефективності активних і пасивних операцій комерційного банку;
- оцінювати результати банківської установи і його окремих підрозділів;
- теоретичні положення по проблемам аналізу банківської діяльності;
- уміти використовувати методичні і інструктивні та нормативні матеріали Національного банку України;
- праці зарубіжних та іноземних економістів, а також ведучих наукових центрів нашої країни по цій дисципліні;
- зрозуміти сутність банківських ресурсів (власних та запозичених) та залежність їх формування від кон'юктури ринку, строків їх залучення;
- розкривати зв'язок різних сторін діяльності банку, обчислювати зміну основних фінансових показників;
- обґрунтувати будь яке управлінське рішення;
- давати об'єктивну оцінку результатам діяльності банку;
- виявити резерви підвищення ефективності роботи банківської установи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни «Аналіз банківської діяльності»

Розділ 1. Методика аналізу банківської діяльності

Тема 1. Теоретичні аспекти комплексного аналізу банківської діяльності.

Сутність аналізу банківської діяльності. Об'єкти і суб'єкти аналізу та предмет вивчення дисципліни. Роль аналізу в управлінні банком.

Тема 2. Нормативна база і методичні підходи до аналізу банківської діяльності.

Інформаційне забезпечення аналізу. Методи аналізу та прийоми аналізу банківської діяльності. Принципи аналізу. Основні етапи проведення аналізу банківської діяльності.

Розділ 2. Основи аналізу окремих банківських операцій

Тема 3. Основи аналізу власних, залучених та запозичених коштів.

Аналіз власного капіталу банку, його значення для внутрішніх та зовнішніх користувачів. Види зобов'язань банку та їх аналіз. Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу залучених коштів для банку.

Тема 4. Основи аналізу активів комерційних банків.

Види активів банку та методика їх аналізу. Аналіз кредитних операцій банку та

види кредитних операцій. Значення, інформаційне забезпечення задачі аналізу активних операцій.

Тема 5. Основи аналізу доходів, витрат і прибутковості.

Значення, задачі, інформаційне забезпечення аналізу доходів, витрат та прибутковості банку. Види доходів та їх аналіз. Види витрат банку та їх аналіз.

Тема 6. Методичні основи аналізу банківських ризиків.

Види банківських ризиків. Значення задачі та інформаційне забезпечення аналізу банківських ризиків. Аналіз основних видів банківських ризиків.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви Розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек- ції	прак- тич.	інд	ср		лек- ції	прак- тич.	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Методика аналізу банківської діяльності										
Тема 1. Теоретичні аспекти комплексного аналізу банківської діяльності	13	4	2	-	7	13	1	-	-	12
Тема 2. Нормативна база і методичні підходи до аналізу банківської діяльності	13	4	2	-	7	13	1	-	-	12
Разом за розділом 1	26	8	4	-	14	26	2	-	-	24
Розділ 2. Основи аналізу окремих банківських операцій										
Тема 3. Основи аналізу власних, залучених та запозичених коштів	16	4	2	-	10	16	1	-	-	15
Тема 4. Основи аналізу активів комерційних банків	16	4	2	-	10	16	1	-	-	15
Тема 5. Основи аналізу доходів, витрат і прибутковості	16	4	2	-	10	16	1	-	-	15
Тема 6. Методичні основи аналізу банківських ризиків	16	4	2	-	10	16	1	-	-	15
Разом за розділом 2	64	16	8	-	40	64	4	-	-	60
Усього годин	90	24	12	0	54	90	6	0	0	84

4. Теми семінарських (практичних) занят

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та елементи аналізу банківської діяльності	1	
2	Методичні основи аналізу власних та залучених коштів.	1	
3	Аналіз пасивних операцій банку	1	
4	Методичні основи аналізу активів комерційних банків	1	
5	Аналіз активів банку	1	
6	Аналіз доходів, видатків та прибутковості.	1	
7	Поняття доходів. Середній рівень доходності.	1	
8	Розрахунки по доходам та видаткам банків та вплив факторів на їх величину	1	
9	Методологічні основи аналізу ліквідності та платоспроможності.	1	
10	Показники ліквідності та платоспроможності	1	
11	Аналіз банківських ризиків	1	
12	Оцінка вірогідності банкрутства банків	1	
	УСЬОГО	12	0

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Самостійна робота студента включає:

- опрацювання навчального матеріалу;
- виконання індивідуальних завдань;
- науково-дослідну роботу.

Зміст самостійної роботи студента над навчальною дисципліною «Аналіз банківської діяльності» визначається робочою програмою курсу, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Для самостійної роботи студенту рекомендується відповідна наукова та законодавча література і нормативні акти НБУ, а також періодична література.

Самостійна робота студента з вивчення навчального матеріалу може проходити в Центральній науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння студентом, процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Способи перевірки достовірності інформації	2	3
2	Економічна сутність стратегічного аналізу.	3	4
3	Структура зобов'язань банку, які забезпечують фінансову стійкість банку.	2	4
4	Напрямки аналізу міжбанківських кредитів.	3	4
5	Аналіз клієнтської бази банківської установи.	3	4
6	Витратність ресурсів банку.	3	4
7	Горизонтальний аналіз банківських ресурсів.	2	3
8	Вертикальний аналіз банківських ресурсів.	2	4
9	Недохідні активи банку та їх склад.	2	3
10	Робочі активи банку.	3	4
11	Основні показники оборотності кредитів банку.	2	4
12	Диверсифікація кредитних вкладень.	3	4
13	Нормативні показники диверсифікації кредитів.	2	3
14	Забезпеченість кредитного портфелю.	2	3
15	Валютні операції банку та їх аналіз.	2	4
16	Операції з цінними паперами та їх аналіз.	2	3
17	Відкрита та закрита валютна позиція банку.	2	4
18	Ефективність валютних операцій банку.	3	4
19	Види банківських послуг та їх аналіз.	2	3
20	Розрахунок ефективності банківських послуг.	2	4
21	Основні резерви збільшення доходів банку.	3	4
22	Основні резерви зниження витрат банку.	2	4
23	Методики розрахунку рейтингових показників банку	2	3
	УСЬОГО	54	84

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів при вивченні навчальної дисципліни «Аналіз банківської діяльності» є підготовка рефератів та виконання розрахункової контрольної роботи.

Теми рефератів

1. Аналіз балансів банківських установ Харківського регіону.
2. Аналіз діяльності банківської системи України.
3. Порівняльний аналіз діяльності банку України та банка-конкурента іноземного банку.
4. Річні фінансові звіти банків та їх аналіз.
5. Аналіз окремих банківських операцій конкретного банку.
6. Методи управління ризиками на прикладі конкретного банку
7. Аналіз сучасних послуг банку в сучасних умовах (на прикладі конкретного банку)

Методичні вказівки до написання реферату

Відповідно до навчального плану студенти спеціальності «Фінанси і кредит» пишуть реферати. Їх ціль - виробити в студентів навички проведення самостійного економічного дослідження й виявити вміння застосовувати на практиці методи й прийоми аналізу діяльності банків.

Реферат складається з вступу, двох розділів, висновків, списку літератури та додатків. Реферат повинен бути оформлено акуратно, чітко, без скорочень (крім загальноприйнятих). Обсяг роботи не повинен перевищувати 10-15 стор. друкованого тексту.

У **вступі** обґрунтовується актуальність дослідження обраного об'єкту, окреслюється мета, завдання, предмет та інструментарій дослідження.

У **I розділі** – наводиться законодавча та теоретична база здійснення фінансової діяльності підприємств.

II розділ має практичне спрямування та передбачає аналіз статистичної інформації, надання висновків та розробку рекомендацій.

При написанні реферату необхідно ознайомитися з економічною літературою й законодавчо-нормативними актами, що регламентують фінансову діяльність суб'єктів господарювання та фінансово-кредитну сферу. Використана **література** надається наприкінці роботи за абеткою.

У **додатку** до реферату подається статистична звітність, використана при виконанні роботи.

На останній сторінці тексту реферат повинен бути підписаний студентом із вказівкою дати його виконання.

Завдання до розрахункової контрольної роботи

За даними, що містяться у фінансовій звітності банку (обраного самостійно) за ряд звітних років (мінімум – 2 звітні роки), провести аналіз і зробити висновки про ефективність діяльності й характері зміни фінансового стану аналізованого банку. Для цього необхідно:

1. Проаналізувати динаміку й структуру джерел формування власного капіталу та зобов'язань банку.
2. Оцінити динаміку та структуру активів банку.
3. Охарактеризувати рівень фінансової стійкості банку.
4. Вивчити ліквідність активів банку.
5. Проаналізувати стан кредитного портфелю банку.
6. Вивчити оборотність активів, а також ефективність їхнього кругообігу.
7. Проаналізувати формування доходів та витрат банку

8. Вивчити використання прибутку звітних періодів.
9. Розрахувати показники прибутковості й рентабельності банку.
10. Розрахувати економічні показники діяльності банку
11. Оцінити ступінь імовірності банкрутства банку.
12. Зробити загальний висновок про зміни у фінансовому стані й фінансових результатах банку.
13. Розробити рекомендації з поліпшення стану банку.

Методичні вказівки до виконання розрахункової контрольної роботи

Відповідно до навчального плану студенти фінансових спеціальностей виконують розрахункову контрольну роботу.

Її ціль - виробити в студентів навички проведення самостійного економічного дослідження й виявити вміння застосовувати на практиці методи й прийоми фінансового аналізу.

При виконанні контрольної роботи необхідно ознайомитися з економічною літературою й законодавчо-нормативними актами, що регламентують діяльність банків й методику проведення аналізу банків. Використана література представляється наприкінці роботи за абеткою.

У ході виконання контрольної роботи необхідно виконати ЗАВДАННЯ до контрольної роботи, дати якісну оцінку кожного пункту ЗАВДАННЯ з визначенням причин і факторів, що вплинули на результати діяльності, а також виявити резерви поліпшення положення. Наприкінці контрольної роботи зробити загальний висновок про зміни у стані банку й розробити рекомендації з покращення становища.

У додатку до контрольної роботи подається фінансова звітність (мінімум за 2 роки), використана при виконанні роботи.

Контрольна робота повинна бути оформлена акуратно, чітко, без скорочень (крім загальноприйнятих). Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20-25 стор. друкованого тексту, містити табличний та графічний матеріал, що ілюструє розрахунки та пояснює висновки, зроблені в контрольній роботі.

На останній сторінці тексту робота повинна бути підписана студентом із вказівкою дати її виконання. Якщо при перевірці контрольної роботи викладачем зроблені зауваження, студент повинен їх урахувати й, не переписуючи роботу, внести необхідні зміни й доповнення, після чого робота вважається допущеною до захисту.

7. Методи контролю.

Методами контролю є:

- тестування;
- оцінка усної розгорнутої відповіді на питання;
- співбесіда;
- оцінка письмової відповіді на питання;
- виконання комбінованих завдань тощо.

Поточний контроль: усне опитання на семінарських заняттях, письмові самостійні роботи в класі, написання та доповідь рефератів, підсумкові за розділами контрольні роботи, написання та захист індивідуальної контрольної роботи.

Підсумковий контроль: залік.

8. Схема нарахування балів

Контрольна робота №1 (теми №1-2)

Розроблена в 20 варіантах, кожний з яких містить теоретичні питання, кейсове завдання та набір тестів, що оцінюються:

№ зав.	Зміст завдання	Максимальна кількість балів
1	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	3
2	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	3
3	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	4
4	Знайти відповіді на тести (7 тестів)	14
	УСЬОГО	24

Контрольна робота №1 (теми №3-6)

Розроблена в 20 варіантах, кожний з яких містить теоретичні питання та набір тестів, що оцінюються:

№ зав.	Зміст завдання	Максимальна кількість балів
1	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	1
2	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	1
3	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	1
4	Знайти відповіді на тести (7 тестів)	7
	УСЬОГО	10

Розподіл балів, які отримують студенти

За виконання розрахункової контрольної роботи:

Теоретичне висвітлення теми	Розрахункова частина	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
До 7 балів	До 9 балів	До 3 балів	До 7 балів	26

В процесі вивчення дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота						Разом	Залік	Сума
Розділ 1		Розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T 6	60	40	100
7	7	5	5	5	5			

T1, T2 ... T6 – теми розділів.

Критерії оцінювання письмового заліку з навчальної програми дисципліни

Білету розроблені в 20 варіантах, кожний з яких містить теоретичні питання, кейсове завдання та набір тестів, що оцінюються:

№ зав.	Зміст завдання	Максимальна кількість балів
1	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	5
2	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	5
3	Надати розгорнуту відповідь на теоретичне запитання	5
4	Знайти відповіді на тести (5 тестів)	5
5	Розв'язати кейсове завдання	20
	УСЬОГО	40

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	Незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Нормативні документи

1. Закон України "Про банки і банківську діяльність" – 2001
2. Закон України "Про Національний банк України" від 20.05.1999,
3. Закон України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" від 05.04.2001.
4. Декрет Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" - 2010.
5. Постанова Правління Національного банку України від 20.06.2012 № 250 „Про затвердження змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 22.06.2012 за № 1030/21342.
6. Постанова Правління Національного банку України від 19.06.2012 № 249 „Про внесення змін до Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 22.06.2012 за № 1029/21341
7. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні" від 01.06.2011 № 174, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.06.2011 за № 790/19528
8. Постанова Правління Національного банку України від 15.11.2011 № 400 "Про затвердження Переліку типових операцій з розрахунково-касового обслуговування, які відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 розділу V Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.12.2011 за № 1410/20148

9. Постанова правління Національного банку України від 24.10.2011 № 373 "Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2011 за № 1288/20026

10. Постанова Правління Національного банку України від 21.09.2011 № 341 "Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 09.09.2003 № 389 та до Положення про порядок подання банками до Національного банку України аудиторських звітів за результатами щорічної перевірки фінансової звітності", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.10.2011 за № 1193/19931

11. Постанова Правління НБУ "Про затвердження змін до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті" від 12.08.2011 № 279, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.09.2011 за № 1062/19800

12. Постанова Правління Національного банку України "Про внесення змін до Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків - резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях " від 14.07.2011 № 233, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.08.2011 за № 1004/19742

13. Постанова Правління Національного банку України "Про внесення змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні " від 26.07.2011 № 252, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08.08.2011 за № 960/19698

14. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Змін до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України " від 24.05.2011 № 162, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.06.2011 за № 699/19437

15. Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Порядку відшкодування банками України безнадійної заборгованості за рахунок резерву " від 01.06.2011 № 172, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.06.2011 за № 722/19460

16. Постанова Правління Національного банку України "Про внесення зміни до Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків" від 31.05.2011 № 170, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.06.2011 за № 677/19415

17. Постанова Правління Національного банку України "Про внесення змін до Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах " від 16.05.2011 № 145, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.06.2011 за № 659/19397

18. Методичні рекомендації щодо впровадження системи управління інформаційною безпекою та методики оцінки ризиків відповідно до стандартів Національного банку України від "1" березня 2011 року.

Основна література

1. Аналіз банківської діяльності: Підручник За редакцією І.М. Парасій-Вергуненко К.2013- 346с.
2. Т.Д. Косова Аналіз банківської діяльності - Навчальний посібник -К.: Центр учбової літератури -2018 – 485 ст.
3. З.І. Щибиволок Аналіз банківської діяльності - Навчальний посібник К.: Знання 2017.- 309ст.
4. Облік та аудит у банках: Підручник За редакцією Д-ра екон. Наук проф. Герасимовича-К 2004-531с.
5. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік у банках України – Підручник Вид 2-ге допов.і перероб.-К.:КНЕХ 2001 -636ст.

6. Фінансовий облік у банках: Навчальний посібник за редакцією Г.П.Табачук, О.М.Сарахман, Т.М.Бречко -К.2015.-423ст.
7. Банківський менеджмент. Посібник для вузів. О.В.Васюренко. Київ —2001 .314с.
8. Банківський менеджмент: Підручник / За редакцією О.А Кириченка, В.І.Міщенко.- К.:Знання,2015-831 с. (Вища освіта ХХІ століття)
9. Облік та аудит в комерційних банках. А.М.Герасимович, Т.В. Кривовяз та інші. - Львів, Фенікс. 1999, 512с.

Допоміжна

10. М.П. Денисенко Гроші та кредит у банківській справі Алерта навч. посібник.- К.: 2004.
11. Операції комерційних банків.Р.Коцовська, А.Ричаківська, Г.Табачук та ін.. -3є видання –К.: Алерта; Львів 2013 -500 с.
12. Л.П.Снігурська Банківські операції та послуги: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів – К.: МАУП, 2016 -456 с.
13. Т.Д. Косова, О.Р Циганов Банківські операції: Навч.пос.-К.: Центр учбової літератури 2016 -372с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Адреси сайтів Інтернету

- <http://www.bank.gov.ua/> Національний банк України
- <http://banker.ua/> Український банківський портал
- <http://rada.kiev.ua> Верховна Рада України
- <http://www.kmu.gov.ua> Кабінет Міністрів України
- <http://www.ssmc.gov.ua> Держкомісія по цінним паперам
- <http://www.ukrstat.gov.ua> Міністерство статистики
- <http://www.minfin.gov.ua> Міністерство фінансів України
- <http://www.sta.gov.ua> Фіскальна служба України
- <http://www.mlsp.kiev.ua> Міністерство праці і соціальної політики
- <http://www.me.gov.ua> Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України